

ที่ มท ๐๘๐๙.๕/ว๕

สำนักงาน ก.ท.

ถนนนครราชสีมา เขตดลิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๘

เรื่อง แนวทางการดำเนินการทางวินัย กรณีพนักงานเทศบาลถูกศาลอาญามีคำพิพากษาจำคุก และผู้ต้องคำพิพากษา
ได้ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษา จะต้องสั่งให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๘๑
แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือไม่

เรียน ประธาน ก.ท.จ. ทุกจังหวัด และประธาน ก.เมืองพัทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๓๐๘/๒๕๖๘ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตอบข้อหารือกรณีพนักงานเทศบาลถูกศาลอาญามีคำพิพากษาจำคุก และผู้ต้องคำพิพากษาได้ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษา จะต้องสั่งให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง
ตามมาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๘๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๓๐๘/๒๕๖๘

สำนักงาน ก.ท. ขอเรียนว่า ก.ท. ในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๘
ได้พิจารณากรณีดังกล่าวแล้วมีมติให้แจ้งความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๓๐๘/๒๕๖๘ ดังกล่าว
ให้ประธาน ก.ท.จ. ทุกจังหวัด และประธาน ก.เมืองพัทยา ทราบและถือปฏิบัติต่อไป รายละเอียดปรากฏ
ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายธนนท์ พรพืภาส)

รองอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

เลขาธิการ ก.ท.

สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น

กลุ่มงานมาตรฐานวินัยบุคคลส่วนท้องถิ่น

โทร ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๑๓๓ โทรสาร ๐ ๒๒๔๑ ๘๔๗๕

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th

ผู้ประสานงาน นางสาวอมลสิริ แหม่มเพชร โทร. ๐๘๓ ๙๑๕ ๖๓๙๕

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การสั่งให้พนักงานเทศบาลพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๙๓ วรรคสอง
ประกอบกับมาตรา ๘๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑^๑

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีหนังสือ ลับ^๒ ที่ มท ๐๘๐๙.๕/๓๔๓๒ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ดังนี้

๑. คณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดร้อยเอ็ด (ก.ท.จ.ร้อยเอ็ด) หรือคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล (ก.ท.) กรณี นาย ก. ซึ่งเป็นพนักงานเทศบาล ตำแหน่ง ปลัดเทศบาล ถูกฟ้องเป็นจำเลยในคดีอาญา โดยศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๔ มีคำพิพากษาจำคุก จำเลยยื่นอุทธรณ์ และคดียังไม่ถึงที่สุด การพิจารณาหรือสั่งให้นาย ก. พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๙๓ วรรคสอง ประกอบกับมาตรา ๘๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ จะมีแนวทางปฏิบัติอย่างไร

๒. ก.ท. ในการประชุมครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ พิจารณาข้อหารื้อดั่งกล่าวของ ก.ท.จ.ร้อยเอ็ด แล้ว มีมติให้หารือคณะกรรมการกฤษฎีกาดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง มาตรา ๙๓ วรรคสอง ประกอบกับมาตรา ๘๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ กำหนดว่า ในกรณีที่ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามที่ถูกร้องขอให้ผู้ต้องคำพิพากษานั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ คำพิพากษาดังกล่าวจะต้องเป็นคำพิพากษาถึงที่สุดหรือไม่

ก.ท. เห็นว่า แม้มตรา ๙๓ วรรคสอง ประกอบกับมาตรา ๘๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ กำหนดให้ในกรณีที่ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามที่ถูกร้องขอให้ผู้ต้องคำพิพากษานั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณา มาตรา ๙๓ วรรคสอง ประกอบกับมาตรา ๘๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ซึ่งกำหนดให้ในกรณีที่มีคำพิพากษาของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบถึงที่สุดให้ยกฟ้อง ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐหยุดปฏิบัติหน้าที่อยู่ และยังมีได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อน ก็ให้กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ตั้งแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา และโดยที่การพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นการพิจารณาโดยศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพียงศาลเดียว ในขณะที่การพิจารณาคดีของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบมี ๓ ระดับ คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา รวมทั้งมาตรา ๒๙ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติว่า ในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุด

^๑สงพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๔/๔๘ ลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๘ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๒ต่อมากรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีหนังสือ ลับ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๙.๕/๒๒๘๗ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ยกเลิกชั้นความลับ

แสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ ตลอดจน ข้อ ๔ แห่งประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามเบื้องต้นสำหรับพนักงานเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนดว่า ผู้ที่จะเข้ารับราชการเป็นพนักงานเทศบาล ต้องมีคุณสมบัติทั่วไปและไม่มีลักษณะต้องห้ามเบื้องต้น ดังต่อไปนี้ ... (๗) เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเพราะกระทำความผิดทางอาญา ... และข้อ ๖ แห่งประกาศดังกล่าว กำหนดให้ผู้ที่ เป็นพนักงานเทศบาล ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเบื้องต้นตามข้อ ๔ ตลอดเวลาที่รับราชการ ดังนั้น การสั่งให้พนักงานเทศบาลซึ่งศาลอาญา คดีทุจริตและประพฤติมิชอบมีคำพิพากษาว่าเป็นผู้กระทำความผิดพ้นจากตำแหน่ง จึงต้องเป็นคำพิพากษาถึงที่สุด

ประเด็นที่สอง กรณีศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบประทับฟ้องโดยไม่มีคำสั่งเป็นอย่างอื่น การที่นายกองครุฑกรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น (ก.จังหวัด) จะมีคำสั่งพักราชการหรือให้ออกจากราชการไว้ก่อนตามความเห็นคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ในเรื่องเสร็จที่ ๑๐๓๓/๒๕๖๕ โดยไม่มีผลย้อนหลังไปถึงวันที่ศาลประทับฟ้อง ตามที่กำหนดในหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนถูกต้องหรือไม่

ประเด็นที่สาม หากศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบมีคำพิพากษาว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามที่ ถูกกล่าวหา ซึ่งมาตรา ๙๓ วรรคสอง ประกอบกับมาตรา ๘๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ กำหนดให้ ผู้ต้องคำพิพากษานั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ การสั่งให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งจะต้องมีคำสั่งลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หรือมีแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องอย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น) ผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. และผู้แทนเทศบาลตำบลปอภาร เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากการชี้แจงของผู้แทนหน่วยงานดังกล่าว สรุปได้ว่า สำนักงาน ป.ป.ช. มีหนังสือเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๔ แจ้งมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. วินิจฉัยว่า นาย ก. พนักงานเทศบาล ตำแหน่งปลัดเทศบาล มีมูลความผิดทางอาญาและมูลความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง และให้นายกเทศมนตรีตำบลปอภารพิจารณาโทษทางวินัย โดยในคดีอาญา ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๔ มีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ว่านาย ก. กระทำความผิด ลงโทษจำคุก และขณะนี้คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ คดียังไม่ถึงที่สุด ส่วนในทางวินัย นายกเทศมนตรีตำบลปอภารได้ขอความเห็นชอบ ก.ท.จ. ร้อยเอ็ด ให้ไล่นาย ก. ออกจากราชการ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๔ และขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาทบทวนคำวินิจฉัยดังกล่าวตามมาตรา ๙๔^๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

^๓มาตรา ๙๔ ในการพิจารณาโทษทางวินัยตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หากผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนมีพยานหลักฐานใหม่อันแสดงได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้มีการกระทำความผิดตามที่กล่าวหาหรือกระทำความผิดในฐานความผิดที่แตกต่างจากที่ถูกกล่าวหา ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน มีหนังสือพร้อมเอกสารและพยานหลักฐานถึงคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อขอให้พิจารณาทบทวนมตินั้นได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช.

เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ในการพิจารณาทบทวนตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาพยานหลักฐานโดยละเอียด เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเป็นประการใด ให้แจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนทราบเพื่อดำเนินการต่อไปตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ขณะนี้เรื่องอยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทำให้การพิจารณาโทษทางวินัยแก่นาย ก. ต้องรอผลการพิจารณาบทพวณของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เสียก่อน ต่อมาเมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๗ ความปรากฏแก่นายกเทศมนตรีตำบลปอภารว่า นาย ก. ถูกศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๔ พิพากษาว่ากระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหาและลงโทษจำคุก นายกเทศมนตรีตำบลปอภารโดยความเห็นชอบของ ก.ท.จ.ร้อยเอ็ดจึงมีคำสั่งพักราชการนาย ก. ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๗

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหาหรือดังกล่าวประกอบกับข้อเท็จจริงเพิ่มเติมข้างต้นแล้ว มีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ กำหนดมาตรการและกลไกการป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งเฉพาะไว้ในหมวด ๓ การดำเนินการกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งเฉพาะ มาตรา ๗๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๐ มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๒ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๕ และมาตรา ๘๖ โดยมาตรา ๘๓ วรรคสอง^๔ ซึ่งเป็นบทบัญญัติในหมวด ๔ การดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่วนที่ ๑ การดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ กำหนดให้น้ำความในมาตรา ๘๑^๕ มาใช้บังคับกับการดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยโดยอนุโลม ซึ่งการใช้บังคับโดยอนุโลมนั้นย่อมเป็นการนำมาใช้โดยอาศัยหลักการอย่างเดียวกันแต่ให้แก้ไขในรายละเอียดได้ตามควรแก่กรณี ดังนั้น จึงต้องนำมาใช้ด้วยความระมัดระวังและต้องตีความการนำมาใช้โดยเคร่งครัด เพราะเป็นการนำบทบัญญัติของกฎหมายอื่นมาใช้บังคับ ทั้งนี้ ตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่) ในเรื่องเสร็จที่ ๒๗๑/๒๕๕๕^๖ และความเห็นคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ในเรื่องเสร็จที่ ๑๐๓๓/๒๕๖๕^๗ ด้วยเหตุนี้ การที่จะนำเรื่องการหยุดปฏิบัติหน้าที่และการพ้นจากตำแหน่งของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งเฉพาะ

^๔มาตรา ๘๓ เมื่ออัยการสูงสุดได้รับสำนวนคดีอาญาตามมาตรา ๘๑ ให้อัยการสูงสุดพิจารณาเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลที่มีเขตอำนาจภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับสำนวน

ให้น้ำความในมาตรา ๗๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๐ มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๒ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๕ และมาตรา ๘๖ มาใช้บังคับกับการดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยโดยอนุโลม

^๕มาตรา ๘๑ ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประทับฟ้องตามมาตรา ๗๗ ให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่ จนกว่าจะมีคำพิพากษา เว้นแต่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา ให้ผู้ต้องคำพิพากษานั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น และจะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้

ผู้ใดถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไม่ว่าในกรณีใด ผู้นั้นไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ

^๖บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ความรับผิดทางอาญาของผู้ฝ่าฝืนคำสั่งายัดทรัพย์สินของธนาคารแห่งประเทศไทย ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๐๐๑๒ ลงวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๗บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่อง คำสั่งให้ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดหยุดปฏิบัติหน้าที่หรือพ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๔๑๑/๒๒๒๖ ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๕ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๑^๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ มาใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยโดยอนุโลมนั้น จึงต้องปรับใช้ให้สอดคล้องกับกฎหมายระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภทด้วย

เมื่อข้อหาข้อนี้ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๔ มีคำพิพากษาว่า นาย ก. กระทำความผิดและให้ลงโทษจำคุก ขณะนี้คืออยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ คดียังไม่ถึงที่สุด การพิจารณาว่า นาย ก. ต้องพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ในกรณีใดระหว่างกรณีศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๔ มีคำพิพากษาว่ากระทำความผิดหรือกรณีที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดเสียก่อน นั้น จึงต้องพิจารณาตามมาตรา ๒๓^๙ วรรคหก ประกอบกับมาตรา ๑๕^{๑๐} แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งกำหนดให้การออกคำสั่งเกี่ยวกับการให้ออกจากราชการ ให้เป็นอำนาจของนายกเทศมนตรี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการพนักงานเทศบาลกำหนด แต่สำหรับการออกคำสั่งให้พนักงานเทศบาลพ้นจากตำแหน่งต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพนักงานเทศบาลก่อน โดยกรณีนี้ ก.ท.จ.ร้อยเอ็ดได้ออกประกาศคณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดร้อยเอ็ด เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการให้ออกจากราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งข้อ ๓๓^{๑๑} (๑) และ (๓) กำหนดให้การสั่งลงโทษปลดออก

^๘โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕, ข้างต้น

^๙มาตรา ๒๓ เทศบาลที่อยู่ในเขตจังหวัดหนึ่ง ให้มีคณะกรรมการพนักงานเทศบาลร่วมกัน คณะหนึ่งทำหน้าที่บริหารงานบุคคลสำหรับเทศบาลทุกแห่งที่อยู่ในเขตจังหวัดนั้น ประกอบด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ

ให้นำความในมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการพนักงานเทศบาลด้วยโดยอนุโลม ทั้งนี้ โดยให้การใช้อำนาจหน้าที่ตามบทบัญญัติดังกล่าวเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล คณะกรรมการพนักงานเทศบาล หรือนายกเทศมนตรี แล้วแต่กรณี

^{๑๐}มาตรา ๑๕ การออกคำสั่งเกี่ยวกับการบรรจุและแต่งตั้ง การย้าย การโอน การรับโอน การเลื่อนระดับ การเลื่อนขั้นเงินเดือน การสอบสวน การลงโทษทางวินัย การให้ออกจากราชการ การอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ หรือการอื่นใดที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ให้เป็นอำนาจของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนด แต่สำหรับการออกคำสั่งแต่งตั้งและให้การข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดพ้นจากตำแหน่ง ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดก่อน

อำนาจในการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามวรรคหนึ่ง นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจมอบหมายให้ผู้บังคับบัญชาข้าราชการในตำแหน่งใดขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งนั้นเป็นผู้ใช้อำนาจแทนนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนด

^{๑๑}ข้อ ๓๓ การสั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ ห้ามมิให้สั่งปลดออก หรือไล่ออกย้อนหลังไปก่อนวันออกคำสั่ง เว้นแต่

(๑) ในกรณีได้มีคำสั่งให้พักราชการหรือให้ออกจากราชการไว้ก่อน เมื่อจะสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ ให้สั่งปลดออกหรือไล่ออกตั้งแต่วันพักราชการ หรือวันให้ออกจากราชการไว้ก่อน แล้วแต่กรณี

ฯลฯ

ฯลฯ

(๓) การสั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ ในกรณีกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก หรือได้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก โดยปกติให้สั่งปลดออกหรือไล่ออกตั้งแต่วันต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด หรือวันต้องคำพิพากษาถึงที่สุด หรือวันถูกคุมขังติดต่อกันจนถึงวันต้องคำพิพากษาถึงที่สุด แล้วแต่กรณี

ฯลฯ

ฯลฯ

นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ทั้งนี้ ตามแนวความเห็นคณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง ในเรื่องเสรีจที่ ๑๐๓๓/๒๕๖๕^{๑๔}

โดยที่การสั่งพักราชการหรือการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนนั้น เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการให้ออกจากราชการซึ่งตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นฯ กำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด คณะกรรมการพนักงานเทศบาล และคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบล เป็นผู้กำหนด โดยอยู่ภายใต้ กรอบมาตรฐานทั่วไปที่คณะกรรมการกลางองค์การบริหารส่วนจังหวัด คณะกรรมการกลางพนักงาน เทศบาล และคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล เป็นผู้กำหนด ซึ่งได้มีการกำหนดมาตรฐานทั่วไป เกี่ยวกับการให้ออกจากราชการไว้ให้นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบ ของ ก.จังหวัด จะสั่งพักราชการกรณีข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นถูกฟ้องคดีอาญาก็ได้ แต่มิให้ สั่งพักย้อนหลังไปก่อนวันออกคำสั่ง หรือจะสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน แต่มิให้สั่งให้ออกย้อนหลัง ไปก่อนวันออกคำสั่งหรือสั่งให้ออกตั้งแต่วันพักราชการเป็นต้นไป ทั้งนี้ ตามข้อ ๑๗^{๑๖} และข้อ ๒๑^{๑๗} แห่งประกาศคณะกรรมการกลางข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการ ให้ออกจากราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล เรื่อง มาตรฐาน ทั่วไปเกี่ยวกับการให้ออกจากราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ และประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการให้ออกจากราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

ดังนั้น เมื่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบประทับฟ้องแล้ว เพื่อให้พนักงาน ส่วนท้องถิ่นหยุดปฏิบัติหน้าที่ นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องสั่งให้พนักงานส่วนท้องถิ่นผู้นั้น พักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน โดยดำเนินการให้สอดคล้องกับประกาศดังกล่าว และไม่อาจสั่งพักราชการหรือให้ออกจากราชการไว้ก่อนให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันที่ศาลประทับฟ้องได้

ประเด็นที่สาม เห็นว่า เมื่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบมีคำพิพากษา อันถึงที่สุดว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และ ก.จังหวัด จึงมีหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการให้พนักงานส่วนท้องถิ่นผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่ วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้เป็นไปตามผลของมาตรา ๙๓ วรรคสอง^{๑๘} ประกอบกับมาตรา ๘๑^{๑๙} แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ส่วนการที่จะมี คำสั่งส่งโทษปล่อย ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ ย่อมต้องพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นรายกรณี ตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของพนักงานส่วนท้องถิ่นผู้นั้น

^{๑๔}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๗, ข้างต้น

^{๑๖}ข้อ ๑๗ การสั่งพักราชการ ห้ามมิให้สั่งพักย้อนหลังไปก่อนวันออกคำสั่งเว้นแต่

(๑) ผู้ซึ่งจะถูกสั่งพักราชการอยู่ในระหว่างถูกควบคุม หรือขัง โดยเป็นผู้ถูกจับในคดีอาญา หรือต้องจำคุกโดยคำพิพากษา การสั่งพักราชการในเรื่องนั้นให้สั่งพักย้อนหลังไปถึงวันที่ถูกควบคุม ขัง หรือต้องจำคุก

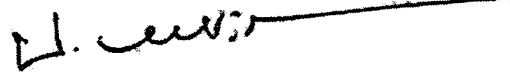
(๒) ในกรณีได้มีการสั่งพักราชการไว้แล้ว ถ้าจะต้องสั่งใหม่เพราะคำสั่งเดิมไม่ชอบหรือไม่ถูกต้อง ให้สั่งพักตั้งแต่วันให้พักราชการตามคำสั่งเดิม หรือตามวันที่ควรต้องพักราชการในขณะที่ออกคำสั่งเดิม

^{๑๗}ข้อ ๒๑ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน จะสั่งให้ออกตั้งแต่วันใด ให้นำข้อ ๑๗ มาใช้บังคับ โดยอนุโลม แต่สำหรับการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนในกรณีตามข้อ ๒๑ ให้สั่งให้ออกตั้งแต่วันพักราชการเป็นต้นไป

^{๑๘}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔, ข้างต้น

^{๑๙}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕, ข้างต้น

อนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) มีข้อสังเกตว่า ประเด็นปัญหาตามข้อหาหรือนี้
เกิดจากการที่ไม่มีแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการสั่งให้พนักงานส่วนท้องถิ่นหยุดปฏิบัติหน้าที่หรือพ้นจาก
ตำแหน่ง เพื่อให้เป็นไปตามผลของมาตรา ๙๓ วรรคสอง^{๒๐} ประกอบกับมาตรา ๘๑^{๒๑} แห่งพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ จึงสมควรที่กระทรวงมหาดไทย
ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น จะดำเนินการ
ให้มีแนวทางปฏิบัติดังกล่าวโดยเร็ว เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเช่นเดียวกันนี้อีก

(นายปกรณ์ นิลประพันธ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มีนาคม ๒๕๖๘

^{๒๐}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔, ข้างต้น

^{๒๑}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕, ข้างต้น